

Vlaams
Parlement

ingediend op **526** (2020-2021) – Nr. 3
23 november 2020 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Bruno Tobback

over het ontwerp van decreet

houdende aanpassing van diverse decreten
met betrekking tot de omvorming
van het Vlaams Energieagentschap
tot het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap,
tot integratie van opdrachten inzake klimaat
van het Departement Omgeving
in dit Vlaams Energie- en Klimaatagentschap,
tot integratie van opdrachten inzake lucht
van het Departement Omgeving
in de Vlaamse Milieumaatschappij
en houdende rapportage
door het Departement Omgeving

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel;
Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;
Johan Danen, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens;
Bart Tommelein, Bart Van Hulle;
Chris Steenwegen, Tine Van den Brande;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

526 (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendement

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Toelichting door de minister	4
1.2. Toelichting amendement.....	5
2. Bespreking	6
3. Stemming	8

Bijlage: zie [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie besprak op woensdag 18 november 2020 het ontwerp van decreet houdende aanpassing van diverse decreten met betrekking tot de omvorming van het Vlaams Energieagentschap tot het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake klimaat van het Departement Omgeving in dit Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij en houdende rapportage door het Departement Omgeving (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 526/1).

De door minister Zuhail Demir bij de toelichting gebruikte presentatie is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

(Deze vergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting

1.1. Toelichting door de minister

Vlaams regeerakkoord

Minister *Zuhail Demir* licht het ontwerp van decreet toe aan de hand van enkele slides. Het ontwerp van decreet voert uit wat in het Vlaams regeerakkoord is opgenomen over de omvorming van het Vlaams Energieagentschap (VEA) tot een slagkrachtig Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA). Het omvat terminologische aanpassingen in verschillende decreten, met als doel de garantie van juridische continuïteit in de regelgeving. Daarnaast voert het ontwerp het Vlaams regeerakkoord uit door de taken in verband met de luchtkwaliteit bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) te concentreren. Gelet op de beleidsambitie om de opdrachten inzake milieu en ruimtelijke ordening verder te integreren, wordt de milieurapportage omgevormd tot een permanente rapportage over omgeving, waarin de ruimtelijke ordening minstens wordt opgenomen.

De minister toont een slide waarop de transitiebeweging in het beleidsdomein Omgeving schematisch wordt weergegeven. De Afdeling Energie, Klimaat en Groene Energie (EKG) wordt ingekanteld in het VEA, dat dan tot het VEKA wordt omgevormd. Het team van het Departement Omgeving dat aan het luchtbeleid van het departement werkt, wordt naar de VMM overgeheveld. Het team dat daar de milieurapportage verzorgt, wordt naar het departement overgeheveld. Vanaf 1 januari 2021 wordt het Vlaams Energiebedrijf (VEB) in het beleidsdomein Omgeving ondergebracht.

Sterke verwevenheid energie- en klimaatbeleid

Het energie- en het klimaatbeleid zijn om verschillende redenen sterk met elkaar verweven. In de eerste plaats dragen energie-efficiëntie en hernieuwbare energie bij tot de reductie van broeikasgassen. In uitvoering van een Europese verplichting heeft de minister een Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 opgesteld. Dit maakt deel uit van het Nationaal Energie- en Klimaatplan. Daarnaast zal ook regelmatig worden gerapporteerd in de vorm van periodieke voortgangsverslagen in verband met energie en klimaat. De afgestemde beleidsprognoses voor energieverbruik en broeikasgassen zullen hier deel van uitmaken.

Missie en takenpakket van het VEKA

Het VEKA heeft als missie beleidsinitiatieven op het vlak van energie en broeikasgasemissies voor te bereiden, te stimuleren, te coördineren, uit te voeren, op te volgen en te evalueren. Het VEKA moet bijdragen tot een omslag naar een klimaatneutralere en duurzame samenleving. Het VEKA moet de beleidsinstrumenten ook

op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle wijze inzetten en moet rekening houden met de sociale en economische impact.

Het takenpakket van het VEKA is breed, maar de voorbereiding en coördinatie van de uitvoering van het beleid en de rapportage staan natuurlijk centraal. Dit omvat eveneens de participatie in nationale en internationale besluitvormingsprocessen. Bij het inzetten van de beleidsinstrumenten en maatregelen in verband met milieuvriendelijke energie en energie-efficiëntie moet het VEKA zo laag mogelijke energiesysteemkosten nastreven. Daartoe moet de regelgeving voor distributienetten worden voorbereid en ontwikkeld en moeten platformen, indicatoren en modellen worden ontwikkeld. Het VEKA moet eveneens het Energiefonds en het Vlaams Klimaatfonds beheren. Het VEKA moet zo veel mogelijk Europese budgetten aantrekken en moet in de EU aanwezig zijn. Verder zal het agentschap mee bouwen aan een draagvlak voor een energiebewuste en klimaatvriendelijke samenleving. Het agentschap moet samenwerken met stakeholders en marktonderzoek uitvoeren. Indien nodig, kunnen het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering dit takenpakket altijd nog verder aanvullen.

Omgevingsrapportering

De VMM publiceert al jaren het Milieurapport Vlaanderen (MIRA). Hierin wordt de toestand van het Vlaamse leefmilieu beschreven, geanalyseerd en geëvalueerd, het milieubeleid besproken en op mogelijke milieuontwikkelingen vooruitgeblikt. Eind 2018 heeft het Departement Omgeving het eerste Ruimterapport opgesteld en gepubliceerd. Nu worden stappen gezet om die rapportage te laten uitgroeien tot een volledige omgevingsrapportage, die minstens het leefmilieu en de ruimtelijke ordening omvat. Het tweejaarlijkse fysieke rapport wordt niet meer decretaal verankerd, want het betreft een continue rapportering.

De driedigheid van het MIRA wordt behouden en uitgebreid. Het gaat om een beschrijving en evaluatie van de bestaande toestand van het leefmilieu en de ruimtelijke ordening, een beschrijving en evaluatie van het gevoerde beleid en een beschrijving van de verwachte ontwikkelingen bij ongewijzigd beleid en bij beleid gewijzigd op basis van een aantal relevante scenario's. De resultaten van de permanente rapportage zullen tot een brede bekendmaking leiden.

Integratie van het luchtbeleid

De huidige situatie is volgens de minister versnipperd. Het Departement Omgeving is verantwoordelijk voor de voorbereiding en de uitvoering van het luchtbeleid. De VMM staat in voor de opvolging en de beoordeling van de luchtkwaliteit. Nu komt de hele beleidscyclus bij de VMM terecht. Hierdoor kan de VMM de luchtkwaliteit opvolgen, beleidsvoorstellen formuleren en de impact opvolgen. Dit wordt een sluitend geheel.

1.2. Toelichting amendement

Bruno Tobback licht het amendement van zijn fractie kort toe. Op zich heeft sp.a geen bezwaren tegen de omvorming van het VEA en tegen de logische samenvoeging en uitbreiding van de dicht bij elkaar aansluitende taakstellingen. Hij stelt zich echter vragen bij het nieuwe systeem voor de omgevingsrapportering. Zijn opmerkingen sluiten aan bij de standpunten van verschillende adviesraden. Op zich is het goed dat de globale omgevingsrapportering wordt geïntegreerd, maar op deze manier gaan twee zaken verloren.

Ten eerste geeft de vaste periodiciteit het MIRA een vorm van gezag en voorspelbaarheid. Dit rapport is een referentie geworden voor wie dit beleid opvolgt. Als de

duidelijke periodiciteit verloren gaat, wordt het een rollende bezigheid en wordt het moeilijker op een bepaald moment een overzicht te bieden.

Ten tweede gaat de wetenschappelijke begeleiding waarin voor het MIRA is voorzien met dit ontwerp van decreet verloren. De administratie staat dan voor haar eigen rapportage in. Bruno Tobback heeft tijdens de begrotingsbesprekingen vaak genoeg aangehaald dat hij belang hecht aan duidelijke doelstellingen voor en duidelijke monitoring door de administratie, maar het is nooit een goede zaak dat iemand zichzelf controleert. Met het amendement wordt de in artikel 6 van het ontwerp van decreet voorgestelde tekst aangevuld met de oprichting van een wetenschappelijke raad die de begeleiding van de omgevingsrapportage moet garanderen. Hoewel de Vlaamse Regering de vrijheid zou hebben de samenstelling, werking en rapporteringsprocedure uit te werken, zal de inschrijving van de wetenschappelijke raad in het ontwerp van decreet garanderen dat "de rapportage wordt uitgevoerd door het Departement Omgeving met maatschappelijke en wetenschappelijke begeleiding en ondersteuning door een wetenschappelijke raad".

In tijden van 'fake news' en twijfels over evidente feiten lijkt het Bruno Tobback essentieel geen dubbelzinnigheid te laten bestaan over de keuze van de Vlaamse overheid om zich op een degelijke manier te laten begeleiden en ondersteunen door wetenschappers die de correctheid en de waarde van de monitoring met een zeker gezag kunnen waarborgen. Het is essentieel op dat vlak een duidelijke en ondubbelzinnige keuze te maken. Bruno Tobback kan zich niet voorstellen dat er, op een uitzondering na, commissieleden zijn die deze bezorgdheid niet zouden delen.

Indien die wetenschappelijke raad decretaal wordt toegevoegd, zal sp.a het ontwerp van decreet goedkeuren. Indien die wetenschappelijke raad er niet komt, zal sp.a het ontwerp van decreet niet goedkeuren.

2. Bespreking

Chris Steenwegen vindt de toevoeging van een wetenschappelijke raad zinvol. Hij heeft vroeger zelf aan verschillende versies van het MIRA meegewerkt. De legitimiteit die het rapport krijgt door de wetenschappelijke wereld hier uitdrukkelijk bij te betrekken, is zeer belangrijk. Die betrokkenheid is eigenlijk zeer uitgebreid, want ongeveer iedereen in de academische wereld die enige expertise heeft, kan een bijdrage leveren. Dit geeft het MIRA een solide geloofwaardigheid.

Wat klimaat betreft, heeft minister Demir een coördinerende rol. Dat is voor transversale bevoegdheden niet gemakkelijk, want het is moeilijker een impact op de bevoegdheden van anderen te hebben. *Chris Steenwegen* vreest dat hetzelfde zal gebeuren indien het VEKA de opdracht krijgt inzake klimaat een coördinerende rol te vervullen. In het verleden zijn verschillende formules gebruikt, zoals de teams om de milieubeleidsplannen te coördineren. Die teams bestonden echter uit ambtenaren uit verschillende agentschappen en departementen. Nu gaat het om een agentschap binnen een beleidsdomein. Het is niet zeker dat het VEKA een impact op de andere beleidsdomeinen zal hebben. Hij vraagt zich af in welke mate de minister al heeft nagedacht om die belangrijke rol met succes te kunnen spelen.

Sam Van Rooy stelt dat het ontwerp van decreet het Vlaams Belang voor een verscheurende keuze plaatst. De partij staat achter de efficiëntiewinsten ten gevolge van de voorgestelde samenvoeging, maar die samenvoeging bevestigt wel de koppeling van het energiebeleid aan het klimaatbeleid. Het Vlaams Belang vindt dat een energiebeleid enkel moet worden gevoerd op basis van twee fundamenten, namelijk de kostprijs voor de gebruikers en de betrouwbaarheid van de energievoorzieningen. Aangezien er sprake is van een efficiënt beleid, zal de fractie van Sam Van Rooy zich niet tegen het ontwerp van decreet kanten en zich onthouden.

Wat de rapportering betreft, verwijst minister *Zuhal Demir* naar de memorie van toelichting. Daarin staat vermeld dat het Departement Omgeving een meerjarig werkprogramma opstelt dat voor advies aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Omgevingsraad moet worden voorgelegd. Op die manier hebben de actoren hier wat vat op. Ze zien dan ook wat de rapporteringsfrequentie is. Er zal per thema een rapport worden opgesteld. Of dat een fysiek of digitaal rapport wordt, is afhankelijk van de doelgroep.

Ook wat de wetenschappelijke raad betreft, verwijst de minister naar de memorie van toelichting. Daarin staat vermeld dat de mogelijkheid voor een maatschappelijke en wetenschappelijke ondersteuning en begeleiding van de rapportage wordt gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Die wetenschappelijke betrokkenheid moet kwaliteit op maat leveren en zal in functie van de thema's worden georganiseerd. Zo komt het ontwerp van decreet tegemoet aan de bezorgdheid van Bruno Tobback en Chris Steenwegen. De administratie zal op heel wat wetenschappers een beroep doen.

De minister gaat nog in op de vraag van Chris Steenwegen over de transversale bevoegdheden. Met betrekking tot het Vlaams Energie- en Klimaatplan is al afgesproken wie voor welke maatregelen verantwoordelijk is. Ze zal elke minister jaarlijks vragen te rapporteren over de voortgang van de maatregelen. In het VEKA zal elk thema door iemand worden opgevolgd. Die specifieke personen zullen worden aangesteld om de voortgang in de verschillende sectoren op te volgen en hierover te rapporteren aan de minister en aan het Vlaams Parlement.

Wilfried Vandaele vindt het amendement van sp.a een nobel initiatief, maar volgens hem volstaat de memorie van toelichting om ervoor te zorgen dat er een redactiecomité met de nodige deskundigheid zal komen. Hij heeft, net als Chris Steenwegen, ooit nog aan het MIRA meegewerkt. Het MIRA is doorheen de jaren een belangrijk instrument geweest. De Vlaamse overheid heeft er alle belang bij die rapportage met de nodige deskundigheid te laten begeleiden.

Johan Danen legt een stemverklaring af. Hij vindt de wetenschappelijke raad waar Bruno Tobback voor heeft gepleit, zeer belangrijk. Als dit punt zo voorwaardelijk geformuleerd blijft, is Groen niet geneigd om het ontwerp van decreet te steunen. Hij leidt uit de woorden van Wilfried Vandaele af dat de meerderheid niet geneigd is om het amendement te steunen. Groen zal dan ook tegen het ontwerp van decreet stemmen. Groen is niet tegen een bundeling, maar de sterke wetenschappelijke onderbouwing is nu te voorwaardelijk geformuleerd.

Bruno Tobback meent dat Wilfried Vandaele zich er wat te gemakkelijk van afmaakt. Het amendement biedt de Vlaamse Regering de mogelijkheid de modaliteiten van die wetenschappelijke raad zelf te bepalen en garandeert enkel dat de rapporten worden afgetoetst. Een memorie van toelichting dwingt de Vlaamse Regering tot niets. Hij begrijpt niet waarom het een probleem is het principe van een wetenschappelijke raad in het ontwerp van decreet op te nemen. Volgens de minister zal dit steeds ad hoc worden bekeken. Op het niveau van de federale overheid zijn er de voorgaande maanden echter veel discussies geweest waarbij iedereen wel een wetenschapper kon vinden die een andere wetenschapper wilde tegenspreken. Er was geen centrale raad die met gezag kon spreken. Hij betreurt dat de Vlaamse Regering toelaat dat dergelijke situaties ook in verband met de milieurapportering kunnen ontstaan. Om als basis voor het beleid te dienen, moet die rapportering zo objectief mogelijk zijn en breed worden gedragen. Bruno Tobback is teleurgesteld, want hij dacht dat iedereen de voorgaande maanden wel een paar lessen had kunnen leren. De Vlaamse Regering wil alles vanuit de losse pols regelen, maar wetenschappelijke kennis speelt een essentiële rol in het bepalen van het beleid en in het creëren van een maatschappelijk draagvlak voor

maatregelen. Als het amendement niet wordt goedgekeurd, zal sp.a het ontwerp van decreet niet goedkeuren.

3. Stemming

Ter stemming gelegd wordt het amendement (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 526/2) verworpen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen, en worden de artikelen 1 tot en met 54, en het ontwerp van decreet in zijn geheel (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 526/1), aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Bruno TOBBACK,
verslaggever